

Lamentations

Hay Aat Ten Liblu

Hay Nangitudo' eten Liblu: hi Jeremiah.

Hay Nangitud'an Jeremiah eten Liblu: nan Hudyud Judah.

Hay Pohdon nan Ngadan ten Liblun Ibaga: nan ebel.

Hay Gutud hi Nangitud'anan ten Liblu: hidin numbattanan di 586 B.C. hi engganah din 580 B.C.

Hay Teman ten Liblu: gapu ta na'abak nan Hudyud Jerusalem hidin 586 B.C. hidin nun'alian nan Alin hi Zedekiah at nitudo' heten ebel ta way panginomnoman hi aatna.

Hay Outline ten Liblu:

Hay aat di ligat nan BABLUY Apo Dios ad Jerusalem (1:1-22)

Hay aat di ligat nan TIMPLUN Apo Dios ad Jerusalem (2:1-22)

Hay aat di ligat nan PROPETAN Apo Dios ad Jerusalem (3:1-66) — hi Jeremiah

Hay aat di ligat nan TATAGUN Apo Dios ad Jerusalem (4:1-22)

Hay aat di ligat nan MUNLUWALUN Apo Dios ad Jerusalem (5:1-22).

Mahmo'da Ahan nan Tatagud Jerusalem*

1 Hidid Judah hi ad Jerusalem ya napnuh tataguh din hopapna,

mu ad ugwan ya agogohgoh ti nabukawan!

Ya umat hinan uminguhun nabaluh ti din hopapna goh ya hiyay e'gonan an amin nan abablubabluy,

ya ma'al'ali goh ya un an amin nan abablubabluy hidin hopapna.

Mu ad ugwan ya paddungnay himbut!

2 Ya ilablabinan lumugwalugwa an umayu'ayuh hinan tamelna,

ya an amin din nanamhod ay hiya ya mi'id ah ohan didah immuy nangi-padenol ay hiya!

Ya an amin goh din liligwana ya binal-baliyanda ta undaat goh numbalin hi buhulna!

3 Ti hay na'at hinan tatagud Judah ya inlayaw di buhul ta niwa'atdah nan adadagwin babluy,

at numbalindah himbut hidi!

At ta'on hi un nunheglan maligligatandah pangatda ay didah di mu mi'id di abalinanda

---

* 1: Hay nahhun an letrah nan nahhun an verse ten chapter ya nete"ah nan letra an *A* hinan alphabet di Hudyu, ya hay te"an di letrah nan netob an verse ya *B*, ya minaynayun nan umat hinan aat di ma'at hinan hinohhan verse ta engganah negpongan nan letrada an *taw*. Ya un duwampulu ta han duway letrada ya anggay.

ti lini'ub di buhul dida,
at mi'id ah atondan lumayaw.

⁴ At ad Jerusalem ya nun'atawan nan kalatan
miyuy hidih Zion an awadan nan Timplu
ti mi'id mahkay di gun maluh hi umuy
mundayaw hinan gutud di behta.
Ya an amin nan apantapantaw hinan siudad
ya ninganuyda,
ya an amin nan papadi ya nan ungun-
gan binabai ya nidugah di nunlung-
dayaanda,
at an amin nan tataguh di ya munha'it di
nomnomda.

⁵ Ya hanan buhulday numbalin hi a'ap'apuda,
at pinumhod di nitaguan nan buhulda
ti inyabulut Apo Dios di nunholholtapan nan
tatagud Jerusalem an dumalat hinan do'ol
an numbaholanda.
At hiyanan inlayaw nan buhulda didah
udum an babluy.

⁶ At mi'id mahkay din ama"aphod ad Jerusalem,
ya nan a'ap'apuh di ya umatdah nan
ulhan mi'id di onondah holo'
an mi'id ologdan tumagtag hi un way man-
ganup ay dida.

⁷ Ad ugwan an maliligatan nan tatagud Jerusalem
an mi'id di umuyda punhituwan,
ya ninomnomda mahkay din mun'aphod
an wadan didah din hopapna.

Mu unat goh inabak nan buhulda dida ya
mi'id ah bimmadang ay dida,
ya ab'abatlan nan buhulda didah
na'abakanda.

8 Nidugah ahan di numbaholan nan iJerusalem,
at mapahiwda.

Ya an amin din nange'gon ay dida ya
pa'appahiwonda dida
ti tinnigda nan nidugah an nabainanda an
paddungnay unda nabladan.

At hiyanan nan iJerusalem ya ilili"udday
angahdah baina.

9 Hay aat di numbaholanda ya umat hinan in-
lubungdan ma"attig ahan di lugitna.

Mu aggyuda ahan ninomnom di pum-
balinan di aatdah udum di algaw,
at hiyanan nidugah di nabainanda,
ya mi'id di nangipadenol ay dida.

At nunluwaludan Apo Dios, an inaliday,
"Hom'on ni' ahan da'mi, Apo Dios, ti ten
inabak da'mih nan buhulmi!"

10 Ya hay inat nan buhul ya nun'aladan amin din
nun'abalul an gina'ud Jerusalem.

Mu tinnig nan iJerusalem di himmigu-
pan nan buhuldah nan Timplu
an ipawan Apo Dios hi hogpon nan Hentil an
bo'on holag Israel.

11 Ya an aminda nan tatagud Jerusalem ya ta'on
hi unda pumalapala' hi hinaangda

ya immuyda damdaman nanganap hi
ononda
an nun'ihukatda din nun'abalul an gina'udah
ma'an ta adida mun'atoy hi hinaangda.

At hiyanan inaldan Apo Dios di,
“Tigom ni' an ten nidugah di pangipaligli-
gatandan da'mi!”

12 Ya inaldah nan gun maluh hidid Jerusalem di,
“Tigonyu adyay inat Apo Dios ay da'min
dumalat di bungotna!
Undan way nunligatanyuh umat hitun hol-
holtaponmi?

13 Ti impa'alina ay apuy an nalpud abuniyan ta
ipaholholtapnan da'mi,
ya ay da'mi goh ennah nan hulu ta mid
ologmin lumayaw.
Ya ingganuy da'mi ta inyal'algawmin nun-
ligligat.

14 Ya paddungna goh di e'enyapnan amin di num-
baholanmi ta nunhuhu"upona,
ya impibuungnan da'mi.
At mangluy amih damotna ti hi Apo Dios di
nangiyabulut ay da'mih nan buhulmi,
at mi'id di ologmin mangabak ay dida.

15 Ya din'ug Apo Dios nan mun'abi'ah an titinda-
lumi,
at hennagna nan do'ol an titindalun nan
buhul ta numpatoyda dida.

Ya nan binabaid Judah ya mipaddungdah
nan greyp an inggatigatin Apo Dios hinan
pumpoghan.

16 Hiyah te dumalat hi lumugwalugwaanmi,
mu mi'id di mangipa'amlong ay da'mi,
ya mi'id ah mangipabi'ah hi nomnommi.
Ya mi'id ahan namnaman nan imba-
baluymi ti ongol di abalanan nan
buhulmi.

17 At numpahpahmo' ami,
mu mi'id ahan di immalin bimadang
ay da'mi!
Ti hay inat Apo Dios ya inayaganan amin
nan wah nan nunlene'woh an tataguh nan
babluy ta ginubat da'mi
ti numbalin amin iJerusalem[†] hi
agaga"ihaw hi pannigda.

18 Hi Apo Dios ya immannung an na'ahhamad di
pangatna,
mu nihimung ay da'min tatagun agguymi
inunud nan Tuguna.
At donglonyun da'yun amin an tataguh nan
abablubabluy ta nomnomnomnyuh ten
hinolholtapmi
ti hanan ungunan imbabaluymi ya in-
layaw nan buhulmih udum an babluy!

19 Ya gun ami numpabadang hinan liligwami,
mu un da'miat goh linayahan ay dida!

[†] 1:17 Nan tatagud Jerusalem ya mibilangdah holag Jacob.

At ta'on un din papadi ya din a'ap'apumi
ya na'amindan nun'atoy hidin ayda nan-
gana'anapan hi ononda!

- 20 At tigom ni', Apo Dios, tun numanomnomanmi
an ten mipaligligat ami,
ya ten mid potoy di punnomnomanmi ti
dumalat nan adimi dumngolan.
At hiyanan pumatoy da'mih nan buhulmi,
ya ta'on un nan a'abung ya wah diday
nun'a'atoy an dumalat di dogoh ya hi-
naang.

- 21 Ya dengngol di tataguy pumalapala'anmi,
mu mi'id di bimmadang ay da'mi,
Ya inilan nan buhulmiy ligatmi,
mu undaat goh mun'am'amlong eten
impa'alim an holholtaponmi!
At hiyanan atom ni' kogoh ay dida din inalin
an punholholtapanda ta umat hinan inat-
mun da'mi!

- 22 Tigom ni' an amin nan nun'appuhin ato'atonda,
ya hinumalyam kogoh dida
an umat hinan inatmun nanumalyan da'mi
an dumalat hinan do'ol an numbaholanmi!
Ti nidugah ahan heten aymi pumpaliglig-
gatan an mangluy amih aymi punnom-
noman!"

Hay Nummoltaan Apo Dios ad Jerusalem*

- ¹ Hi Apo Dios ya nidugah ahan di namainanah
 nan tatagud Jerusalem
 an dumalat hinan nidugah an bungotna,
 at pina"ina nan nundongol ya na'ahhamad an
 babluy nan holag Israel,
 ya ta"on un nan Timplu ya ni'pa"ina goh.
- ² Agguyna ahan hemmo' nan tatagud Judah,
 at pina"inan amin nan numpunhi-
 tuwanda,
 ya ta"on un nan nihamad di allupna an du-
 malat nan nidugah an bungotna.
 At inyabulutnan mabainandan amin an
 namamah nan a'ap'apuda.
- ³ Ya dumalat nongkay hinan nidugah an bun-
 gotna ya inubahnay abalinanda an holag
 Israel,
 at agguyna binadangan didah din nangu-
 batan din buhuldan dida
 ti umat hinan aton nan apuy di nangatnan
 namatoy hinan holag Israel.
- ⁴ Ya umat hi Apo Dios hinan buhul an enladnay
 panana,
 ya nundadaan goh an mi'patoy an umat
 hinan ma'abohhol an tagu.

---

* **2:** Hay nahhun an letrah nan nahhun an verse ten chapter ya nete"ah nan letra an *A* hinan alphabet di Hudyu, ya hay te"an di letrah nan netob an verse ya *B*, ya minaynayun di umat hinan aat di ma'at hinan hinohhan verse ta engganah negpongan nan letrada an *taw*. Ya un duwampulu ta han duway letrada ya anggay.

Ya impapatoynah did Jerusalem an amin nan
iyamlongdan imbabaluyda,
at impale'nanay nidugah an bungotna an
umat hi apuy.

⁵ Hi Apo Dios ya numbalin nongkay hi ay buhul,
at numpatoyna nan holag Israel.
Ya ta'on un nan nun'ihamad di allupna an
a'abung nan a'ap'apu ya numpa"ina goh,
at nidugah di kilada ya lungdayada.

⁶ Ya ta'on un nan Timplu ya inyabulutna ta
pina"in nan buhulda an ay allung hinan
payaw,
ya hidih Zion ya pinogpogna nan gun
ma'at an behta ya nan ngilin an algaw
an tungaw.
Ya dumalat goh nan nidugah an bungotna ya
ingnganuyna nan ali ya nan padi.

⁷ Ti din'ug Apo Dios nan pun'onngandan Hiya,
at mi'id mahkay di me'nong ay Hiya
ti inyabulutna ta numpa"in di buhulda nan
dedengna.
At na'amung hidi nan buhuldan
mun'am'amlong hi nangabakanda
an ahi'i'ingaldah nan Timplu an ay ihunay un
way behta!

⁸ Mu ninomnom tuwalin Apo Dios an pompa"i
nan allup hinan nunlene'woh ad
Jerusalem,
at impa'annungnan nama"i an mi'id di
oha ahan hi batuh na'angang.

Inyabulutnay napa"ian nongkay nan allup di
babluyda ya nan miyadwan allupda,
at paddungnay kumila nan allup ti mi'id
mahkay di hulbida.

⁹ At nun'atob nan o"ongol an apantapantaw nan
allup ad Jerusalem,
ya nun'aputung nan da'igda.
At inlayaw nan buhul nan ali ya nan udum an
ap'apudah udum an babluy,
at mi'id mahkay di gun donglon nan
tataguh nan Tugun Apo Dios,
ya ta"on nan do'ol an propeta ya mi'id
mahkay gun ipattig Apo Dios ay dida.

¹⁰ Din mun'a'e'gonan an a'ap'apud Jerusalem ya
namaag ya unda inu'umbun an didindi-
nong hinan luta,
ya nun'iloglogday hupu',
ya numpunlubungdah nan nun'apa"in
langgut ta pangipattigandah punlung-
dayaanda.
Ya ta"on un din ungungan binabaid
Jerusalem ya numpunluppulupdah
nan luta.

¹¹ Ya ha"in ay ya numpangalatunnu' tun mata' hi
limmugwalugwaa',
ya maguguluy punnomnoma',
ya namaagan milukuy di odol'uh numanom-
noma' an dumalat di nun'atayan nan
ni'babluya'.

Ya nan ung'ungungnga ya nan
 pumpa'ittungaw ya nun'alngatdah
 nan ado'lan di tagu.

12 Ya numbagadan inadah ononda ya inumonda,
 ya nun'a'ulawdan umatdah nan
 nun'ahugatan hinan gubat,
 at nonongan nun'atoydah nan nanaha'lian
 inadan dida.

13 Mahmo' ahan nan na'angang ad Jerusalem
 an mi'id di mabalin hi pangipaddunga' hi
 ligatda!
 Ti nidugah ahan an ta"on un ha"in ya agguy'u
 inilay ato' an bumadang ay dida
 ti paddungnay baybay an adi malukud di
 aat di napa"ianda.

14 Nan impa'innilan nan propetayu ya adi ahan
 makulug,
 at mid hulbina.
 Ti agguy da'yu intuduwan an nuntutuyuh
 nan numbaholanyu
 ta wan agguy ayu nilayaw hinan udum
 an babluy.
 Mu un at goh hay intududa ya nan layah.

15 Ya ad ugwan an napa"i Jerusalem ya pihupi-
 hulon nan tatagun maluh,
 ya aba'abatlanda, ya inwigiwigday ulu-
 dan alyonday,
 "Undan hiyah te din alyondan ma"aphod an
 babluy

an awadan di nidugah an
pun'am'amlongan di an amin an
tataguh tun luta?"

16 At un nonongan pinadngolanda didah nan
buhulda an daladalatonda dida an alyon-
day,

“Pina"imi mahkay nan babluyda!

Ya hiyah te nan algaw an hehennodmih
a'atana!”

17 Hi Apo Dios ya inatna nan ninomnomnan aton
ta impa'annungna din inalina tuwalih
din nabayag an atona.

At ten mi'id di homo'nah nama"ianad
Jerusalem,
at impa'amlongna nan buhulda din
na'abakanda,
ya impabagtuna hanan ma'abohhol ay dida.

18 At hiyanan da'yun iJerusalem ya adiyu idinong
an kumila
an mumpahpahmo' hi abigabigat ay Apo
Dios!

19 Ya gun ayu bumangon hinan mahdom an ta"on
un hinan labi ta munluwalu ayu,
ya mumpahpahmo' ayun Apo Dios ta
hom'ona ni' nan imbabaluyyu
an nun'alngat hi hinaangdah nan malgom an
awadanda.

20 At numpahpahmo'da mahkay an invaliday,
“Tigom ni', Apo Dios, tun ma'ma'at hitun
tatagum!

Ti nidugah ahan an ta'on tun binabai ya ononday imbabaluydan impapto'da!

Ya ta'on un nan papadi ya propeta ya numpatoydah nan Timplu.

21 Ya tigom goh an awalitangday nun'atoy an ung'ungungnga ya nun'ala'ay an pinatoy di buhul,

ya ta'on un nan mumpangilog ya pinatoyda didah matadom!

Ya gapuh nan bungotmu ya impapatoymu didan mi'id di homo'mu!"

22 At inayagam nan buhulmin amin ta na'amungda an ay ihunay way inam'amlang,

mu un at goh hiyay nangipattigam hi bungotmun da'mi,

at nah'u' amin amin an mi'id di inatmin limmayaw.

At do'ol di nun'apatoy ay da'mi

an ta'on un nan imbabaluymin gunmi impapto' ya pinatoy nan buhulmi.

3

Hay Amoltaan, ya hay Puntutuyuan, ya hay

*Hahalimidon***Nan Mahhun an Pampun ya nan Aleph*

- 1 Ha'in nan tagun namadah hi ligat an gapuh
bungot Apo Dios
2 ti inyuya' hinan pa'ahhelong ta impadalana' hidi,
3 ya gunna' pinaligligat hi a'alga'algaw.

Nan Miyadwan Pampun ya nan Beth

- 4 Ya paddungnay nun'aphit di lamoh'u,
ya nun'a'ipung di tungal'u.
5 At nidugah di ha'it di nomnom'uh nan nunhol-
holtapa'
6 an paddungnay inhinaa' ay Hiyah nan
munhehellong
an lubu' din nun'a'atoy hidin penghana.

Nan Miyatlun Pampun ya nan Gimel

- 7 Ya mi'id goh udot di ato' an lumayaw ti binangk-
ilingana',
8 ya ta'on hi unna' numpahpahmo' ay Apo Dios
mu agguyna dengngol din inluwalu'.
9 Ya paddungnay hinawananah natpeng an batu
nan owo'
ta maligatana' ahan an dumalan.

---

* 3: Malammulammung heten 66 an verses ta muntuluy verses di hinohhan lammung. Ya nan mahhun an lettran di alphabet di Hudyu an *A* ya hiyay te"an di lettrah nan hinohhan mahayhaynod an verses hinan hopap di lammung, ya nan miyadwan lettran di alphabetda an *B* ya hiyay te"an di hinohhan lettrah nan verses hinan miyadwan lammung. Ya mahayhaynod nan hinohhan lettran di alphabetda an mete"ah *A* ta engganah negpongana an *taw*, at duwampulu ta han duway lettrada. Ya nitudo' di lettran di alphabet hinan te"an di hinohhan lammung.

Nan Miyapat an Pampun ya nan Daleth

- 10 At hay punle'na' ay Apo Dios ya paddungnay layon unu bear
 an nipo"oy hinan dalam ta bota'ona'.
- 11 At hene'mata' hinan dalam,
 ya ginuyuguyuda' an inyuy hi adagwi ta nunggudunay odol'u ya unna' taynan ay Hiya.
- 12 Ya hay oha goh hi inatna ya paddungnay im-mali
 ta indodongdongnan ha"in di nalad an panana.

Nan Miyaleman Pampun ya nan He

- 13 Ya numpanaa' ta numpangahalom hi odol'u,
 14 at inaba'abatana' hinan tatagu,
 ya gunda ingkankantay pamihuldan ha"in.
- 15 Pinaligata' ahan ay Apo Dios
 an paddungnay impa'inumana' hinan nidugah an mun'aklit.

Nan Miyonom an Pampun ya nan Waw

- 16 Ya paddungna goh di inggatina' ta nihubuhuba' hinan pito',
 ya intemoga' hinan batu ta nun'a'aan di baba'.
- 17 At dumalat ay daten na'at ay ha"in ya mi'id mahkay di potu' di nomnom'u
 an mi'id di inila' hi aat di amlong.
- 18 At alyo' di,
 "Mi'id ahan di abalina',
 ya adi' mahkay namnamaon di batang Apo Dios ay ha"in!"

Nan Miyapitun Pampun ya nan Zayin

- 19 Ya wa ay ta nomnomo' nan nunligligata' ya nan niyadagwia' hinan ni'babluya' ya munha'it ahan di punnomnoma'
- 20 ti nomnomnomo' ay daten na'at ya nidugah an mangluya'.
- 21 Mu himmungdu ay nan maphod an punnomnom'u ya wada damdamay namnama' ay Apo Dios.

Nan Miyawalun Pampun ya nan Heth

- 22 Ti nan nidugah di pamhodna ya munnonon-nong an adi malumluman, ya mi'id di pogpog di homo'na
- 23 an paddungnay baluh abigabigat. At mundenola' hinan anahamadna an adi mabalin hi maluman.
- 24 At hay ninomnom'u ya alyo' di, "Hi Apo Dios ya anggay di mahapul'u, at Hiya ya anggay di ehdol'u!"

Nan Miyahiyam an Pampun ya nan Teth

- 25 Hi Apo Dios ya ma'ulay hinan mange'kod ay Hiya, ya Hiya ya anggay di dayawonda.
- 26 At hay maphod ya way ohaan mahapul an anuhanan munhood hinan pamaliwan Apo Dios ay ditu'u.
- 27 Ya ma"aphod hi un way ohaan impa'enghanan mangedpol hi ligat an ete"anah a'ungana.

Nan Miyapulun Pampun ya nan Yodh

- 28 At wa ay ta waday ligat ya inila tu'un manged-
 pol an nonong ya didindinong tu'u,
 ya inyokod tu'un Apo Dios.
- 29 Ti hi Apo Dios ay di pangiyokodan hinan ligat
 tu'u
 ya badangan ditu'u.
- 30 At ta"on hi un ditu'u ipaligligat hinan buhul ta
 tapa'on ditu'u
 mu olom ya mabainanda ahan.

Nan Miyapulu ta han Ohan Pampun ya nan Kaph

- 31 At hi Apo Dios ya ongol di homo'na
 an adi ditu'u inganuy hi enggana,
 32 ya ta"on hi unna iyabulut di punligatan tu'u mu
 hom'on ditu'u damdama
 an miyunnudan hinan ongol an
 pamhodna an adi malumluman.
- 33 Ti adi pun'amlongan Apo Dios di ay tu'u ipaligli-
 gatan unu numanōmnoman.

*Nan Miyapulu ta han Duwan Pampun ya nan
 Lamedh*

- 34 Ti undan agguyna inilay aat di nunligatan tu'uh
 din na'abakan tu'u
 ta numbalinon ditu'uh himbut hi udum
 an babluy?
- 35 Ti hi Apo Dios an na'abbagtu ya inilana an layah
 nan lebbengna tuwalin ma'at ay ditu'u,
- 36 ya i'innilana goh an layah di pamanuhdah nan
 ohan tagu.

Nan Miyapulu ta han Tulun Pampun ya nan Mem

- 37 Ti anggay hi Apo Dios hi mangiyabulut hinan
 pohdonah ma'at

- 38 ti mabalin an ipa'at Apo Dios an na'abbagbagtu
nan maphod ya nan adi maphod.
- 39 Mu anaad ta munlili tu'u ya wan na'at hana ay
ditu'un gapuh nan numbaholan tu'u?

Nan Miyapulu ta han Opat an Pampun ya nan Nun

- 40 At mahapul an hamadon tu'uy aat tu'u ta
muntutuyu tu'u
ya numbanggad tu'un Apo Dios.
- 41 Ti Hiya an wad abuniyan ya titiggon ditu'u,
at hiyanan mahapul an iyokod tu'un
amin di nitaguan tu'un Hiya
an alyon tu'uy,
- 42 “Numbahol ami ahan ay He"a,
ya nginohoymi He"a,
at hiyanan agguymu inaliwan di baholmi!

*Nan Miyapulu ta han Leman Pampun ya nan
Samekh*

- 43 At gapuh bungotmu ya paddungnay inunud
da'mih nan immayanmi
ta pumpatoy da'min mi'id ah homo'mu.
- 44 Ya paddungnay nihani'ah nan ma'ugtul an
bunut
ta adi dumatong nan luwalumin He"a.
- 45 Ya inyabulutmu an hay pannig di Hentil hi
udum an babluy ay da'mi
ya ay ami galut an mi'id di hulbimi!

*Nan Miyapulu ta han Onom an Pampun ya nan
Ayin*

- 46 Ya pinadngopadngolan ya binaibain da'mih
nan buhulmi,

- 47 ya nidugah di wumogwoganmin
     dumalat di ta'otmih nan inyammadan
     namituda ya nan nama"iandan da'mi.
- 48 At ha"in ay ya nidugah di lugwa' an paddung-
     nay wangwang an umayu'ayuh
     an dumalat din nun'a'ubahan nan ibba'
     an iJudah.

Nan Miyapulu ta han Pitun Pampun ya nan Pe

- 49 At namaagan limmugwalugwaa' an mi'id ah
     duminngana
- 50 ta engganah unna' hemmo' ay Apo Dios.
     At Hiya nongkay ya tigon da'mi,
     ya hom'on da'mi.
- 51 Mu tigo' ay nan inat nan buhulmih nan tatagud
     Jerusalem
     ya nidugah an numanomnoma'!

*Nan Miyapulu ta han Walun Pampun ya nan
     Tsadhe*

- 52 Ya paddungnay unna' hamutin nunhu'u' nan
     buhul'u
     an ta"on hi un mi'id di dimmalat.
- 53 Ya penhodan mamatoy ay ha"in ta uhubung-
     ona' hinan bitu,
     ya nun'uhunana' hi batu.
- 54 Ya he'ne'noba' hi danum,
     at hay ninomnom'u ya hiyay apogpoga'."

*Nan Miyapulu ta han Hiyam an Pampun ya nan
     Qoph*

- 55 Mu nunluwalua' ay Apo Dios
     ta badangana' hi awada' hi bunol nan
     bitu.

- 56 At dengngolmu, Apo Dios, din numpabadanga'
hidin nangalya' hi,
“Donglom ni' ahan nan pumpahmo'a!”
- 57 Ya inabulutmu din imbaga',
ya inalim ay ha" in di,
“Adi'a tuma'ot!”

Nan Miyaduwampulun Pampun ya nan Resh

- 58 At immannung an binadangana' ay Apo Dios,
ya binaliwana' ta agguya' natoy.
- 59 Ya inali' ay Apo Dios di,
“Inilam, Apu, nan adi maphod an nangat-
dan da'mi,
at He"a ni' di mangiballoh ta humalyaom
dida!
- 60 Ya i'innilam goh nan nidugah an boholda
ya an amin nan ninomnomdan adi
maphod an aton ay ha" in.

*Nan Miyaduwampulu ta han Ohan Pampun ya
nan Sin (unu Shin)*

- 61 Ya dengngolmu nongkay din namadngopad-
ngolandan ha" in
ya an amin din ninomnomdan adi
maphod an aton ay ha" in
- 62 an gunna' inulgu'ulgud ay didan buhul'uh abi-
gabigat.
- 63 Ya undan adim tigon an ta"on un hinan
um'umbunanda unu tuma'ta'doganda
ya gunda ikankantay pamahiwdan
ha" in?

*Nan Miyaduwampulu ta han Duwan Pampun ya
nan Taw*

- 64 Uggoh mah ta paligatom kogoh dida, Apo Dios,
 ta miyunnudan hinan adi maphod an
 inatdan da'mi!
 65 At punheglaom ay ni' di punligatanda,
 66 ya numpudugmu ay ni' dida an dumalat nan
 nidugah an bungotmu
 ta pumpatoymu dida!”

4

*Hay Nahumalyaan di Tatagud Jerusalem**

- 1 Mipaddung nan tatagud Jerusalem hinan tim-
 miban balitu' an adi mahkay munletaa',
 ya umatda goh hinan nun'abalul an
 batun nun'iwa'atdah nan kalata.
- 2 Ya danen tatagud Jerusalem ya mipaddungdah
 din hopapnah nahamad an balitu',
 mu anakkayah di na'at ta ad ugwan ya
 mipaddungdah nan lutan bangan in-
 yamman di tagu!
- 3 Nan animal an jakal† ya ipapto'nan iduulan nan
 bunun an imbaluyna,
 mu nan i'ibba' an tatagud Judah ya num-
 balindah ma'abbungot
 an umatdah nan ostrich‡ an wah nan mapu-

---

* 4: Hay nahhun an letrah nan nahhun an verse ten chapter ya nete"ah nan letra an *A* hinan alphabet di Hudyu, ya hay te"an nan netob an verse ya *B*, ya minaynayun nan umat hinan aat di ma'at hinan hinohhan verse ta engganah negpongan nan letrada an *taw*. Ya un duwampulu ta duway letrada ya anggay. † 4:3 Umat hinan atap an ahuh nan inalahan. ‡ 4:3 Umat hinan hamutiy tigawna, mu o"ongol an hay anata'angna ya nipaddung hinan ongol an uyaw an baka.

lun an inganuynay imbaluyna.

- ⁴ At nan ung'ungungnga atog ya mun'ep'ot di diladah nan tangngutangnguda an dumalat di inuwawda,
ya mumbagada atog hi ononda,
mu mi'id di mangidat.
- ⁵ Ya nan adadangyan an mun'aphod di tanudda
ya lubungdah din hopapna
ya numbalinda goh damdamah mahmo'
an mi'id di ononda,
ya un nonongan nolo'dah nan hupu'.
- ⁶ Ti nidugdugah di moltan nan i'ibba' an tatagud
Judah ya un nan moltan din tatagud Sodom
an un namengpenghan di nama"ian Apo
Dios ay dida,
ya mi'id di bimmadang.
- ⁷ Ya din a'ap'apud Jerusalem ya mun'aphod di
tigawda
an ma"appaha' ya un nan gatas,
ya mun'ahdol di odolda,
ya mun'abi'ahda.
- ⁸ Mu ad ugwan ya numpangangititda ya un nan
uleng,
at mi'id ah ohah mangimmatun ay dida.
Ya nan up'upda ya nun'iyamit hinan tungalda,
ya na'ammaganaan an umat hinan gudah
di mamagan ayiw.

- 9 Od'odolna din nun'atoy hinan gubat ya un nan mun'atoy hi batel
ti ma'ahinutdan mun'atoy an dumalat hinan ami'id di ononda!
- 10 At nidugah ahan din nunholholtapanmi,
at hiyanan ta'on un nan ma'ahhimo'
an binabai ya nun'ihaangday imba-
baluyda ta nun'a'anda
an dumalat di ami'id ahan di ma'an.
- 11 At impale'nan Apo Dios di nidugah an bungot-
nan dida
hi namuulanad Jerusalem ta engganah
un numbalin hi dapul.
- 12 Mu nan tataguh tun luta an ta'on un nan a'ali
ya hay inilada
ya adi mabalin an hogpon di buhul nan
babluy ad Jerusalem.
- 13 Mu na'at damdama ti dumalat nan numba-
holan hanan propeta ya nan papadi
ti impapatoyday tatagun nepto' di pan-
gatdan den babluy an mi'id ah ba-
holda.
- 14 At ad ugwan ya hanan propeta ya papadi ya
adida pa'anamuton dida,
at ta'on un hay panapaan ay dida ya
paniaw ti nibilangdah pimmatoy
an dumalat di nangipapatayandah nan
tatagu.
- 15 Ya pun'it'u' nan tatagun alyondan diday,

“Mun'akak ayuh tu an da'yun tatagun
umat hina,
ya adi nginin di umuyyu dapoon!”

At umat hinay na'at an amin hinan
babluy an immayanda an punhunihun
di tatagu dida
an mi'id di mangipahi'um ay dida.

16 At hay inat Apo Dios ay daden papadi ya
nun'iwa'atna didah nan abablubabluy
an agguyna mahkay impapto' dida,
ya ta"on un nan tatagu ya agguйда ene'gonan
dida,

an ta"on un din nun'ala'ay an papadi ya
agguйда hemmo' dida.

17 Ya la'tot ya himmiga ami mahkay an nanannod
hinan babluy an inhoghogdananmin bu-
madang,
mu mi'id di abalinandan mangibaliw ay
da'mi.

18 Ya bebenta' da'mih nan buhulmi,
at hiyanan agguय ami nundaldallanan ti
wah didan mamannod an mamatoy ay
da'mi.

19 Ya danen buhulmi ya nidugah an mabi'bi'ahda
ya un nan aton di agilan tumayap ad daya.
Ti ta"on un hinan aduntuduntug ya
numpudug da'mi,
ya benta' da'mi goh hinan mapulun.

- 20 Ya din alin pento' Apo Dios[§] an hiyay mabalin
 hi bumadang ay da'mi ya inlayawda,
 ya wan hay inilami ya hiyay mangibaliw
 ay da'mih nan udum an babluy.
- 21 At da'yun holag Edom hi ad Uz ya agayu ta
 umamlo'amlong ayud ugwan!
 Mu gulat at, ya adi ayu umamlong ti nan
 na'at ad Jerusalem ya hiya goh di ma'at
 ay da'yu
 an pumbalinon da'yun Apo Dios hi umat
 hinan nabutong an nabladan ta abainanyu.
- 22 Mu ditu'un iJerusalem ya mapogpog mahkay
 nan pummoltan Apo Dios ay ditu'u
 ta mumbangngad tu'u mahkay hinan
 babluy tu'u.
 Mu da'yu ay an holag Edom ya moltaon
 da'yun Apo Dios
 an dumalat nan numbaholanyu ta mipat-
 tig an nappuhi ayu.

5

*Hay Luwalun nan Tatagun Apo Dios hi
 Pumpahpahmo'anda*

- ¹ Ya nunluwalu ami, ya inalimin Apo Dios di,
 “Nomnomom ni' nan nun'appuhin na'at
 ay da'mi
 ti nidugah ahan di nabainanmih nangat di
 buhulmin da'mi!
- ² At nan nipaboltan ay da'mi ya nidat hi udum an
 tatagun nalpuh udum an babluy,

[§] 4:20 Nan Alin hi Zedekiah.

ya nan numpunhituwanmi ya nob'on di
numpunhitu.

- ³ Ya numbalin amih nguhu an mi'id di hi amami
ti nun'abaluday o'ommodmin binabai.
- ⁴ Ya mahapul an la'uwanmi mahkay di inumonmi,
ya ta'on goh nan ayiw an panungumi.
- ⁵ Ya nidugah di pangidoldolan nan buhulmin
da'mih tamu,
an ta'on hi un ami na"ablay mu adi da'mi
pun'eblayon.
- ⁶ At hay inatmih din hopapna ya immuy ami
immanad'addaw hi ononmih
nan i'Egypt ya nan i'Assyria ta olom ni' ya
idatan da'mi.
- ⁷ Mu hay immannung hi numbahol ya din
a'apumih penghana,
mu nun'a'atoyda.
At ten ad ugwan ya da'miy munholholtap
hinan numbaholanda!
- ⁸ Ya hanan himbut hidin hopapna di numbalin hi
a'ap'apumi,
ya mi'id ah mabalin hi mamaliw ay
da'mih nan nidugah an abalinanda!
- ⁹ Ya ta'on un hinan umuyumi puntamuan hi
pangngalanmih ononmi
ya atata'ot ti wah diday pumatoy.
- ¹⁰ At dumalat hinan nidugah an hinaangmi ya
numpundogoh ami
an nidugah an lumahuy odolmi an umat
hinan punhaangan hi tinapay.
- ¹¹ Ya nidugah ahan di nangat nan buhulmi an
nonongan enelo'da nan binabai

- an ta'on un nan i'iwoy hinan babluy ad Judah.
- 12 Ya pinatoyda nan a'ap'apumi,
ya nun'itayunda an aggyuda ahan ene'gonan dida.
- 13 Ya pinilitda nan ungunan linala'in imbaluymun nunggeleng hi bogah,
ya ta'on un nan ung'ungungnga ya nangayiwonda ta omodna atog hi unda mundapiw hi damotna.
- 14 Ya din nun'ala'ay an gun mangipanuh hinan ma'ma'at ya adida mahkay gun ma'amung an mumpanuh,
ya ta'on un din ungunan linala'i ya mi'id mahkay din gunda kumantaan.
- 15 Ya napogpog mahkay din umamlonganmi,
at numbalin din gunmi nanayawan hi nunlungdayaanmi.
- 16 Ya mi'id mahkay di alimid Jerusalem,
at mahmo'ami mahkay ahan an dumalat nan numbaholanmi!
- 17 At hiyanan ten un ami numanomnom ya kim-milakila
ta la'tot ya ten ma'unabbaan di pannigmi.
- 18 Ti ninganuy mahkay di babluy ad Zion,
at hay wah di mahkay ya nan animal an jakal.*
- 19 Mu ta'on un umat hina ya He"a damdama, Apo Dios,
di Ap'apuh nan tatagum hi enggana!

---

* **5:18** Umat hinan atap an ahuh nan inalahan.

- 20 Mu anaad ta ingnganuy da'mih nabayag?
Undan adi da'mi mahkay nomnom-
nomon?
- 21 Pumbangngadon da'mi ni' ahan ay He"a,
ya imbangngadmu ni' din maphod an
aatmi tuwali!
- 22 Ti undan ahan inaynayunmuy pan'ugam
ya nan bungotmun da'mi.”

Nan Hapit Apo Dios
Ifugao, Batad: Nan Hapit Apo Dios (Bible)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Batad Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Audio recording © 2012 Hosanna

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

73caf6e3-622f-5761-a5ec-fa654aef623d